

Гладка В.В.

аспірант,

Київський національний торговельно-економічний університет

ПРОЦЕСУАЛЬНИЙ СТАТУС ОРГАНІВ АНТИМОНОПОЛЬНОГО КОМІТЕТУ УКРАЇНИ У СПРАВАХ ПРО ПОШИРЕННЯ ІНФОРМАЦІЇ, ЩО ВВОДИТЬ В ОМАНУ

Учасниками провадження у справах про поширення інформації, що вводить в оману є суб'єкти, які беруть участь у провадженні та характеризуються спеціальною процесуальною правосуб'єктністю, а саме сукупністю процесуальних прав та обов'язків.

У теорії юридичного процесу обґрунтовується позиція, згідно з якою суб'єкти процесуальних правовідносин наближені за своєю природою до суб'єктів вертикальних адміністративних відносин, в межах яких одна сторона виступає у якості носія функцій управління і відповідних їм владних повноважень, а інша сторона відчуває на собі управлінський вплив першої. Таким чином, державно-владне начало в процесуальних правовідносинах передбачає наявність обов'язкового, спеціального (лідуючого) суб'єкта. Водночас, незважаючи на владний характер процесуальних правовідносин, їхні суб'єкти пов'язані між собою корелятивними зв'язками. До прикладу, суб'єктивному процесуальному праву відповідає процесуальний обов'язок; процесуальному повноваженню – процесуальний обов'язок або юридична відповідальність тощо [1, с. 94-95].

За характером процесуального статусу суб'єкти провадження у справах про адміністративні проступки поділяються на три групи: 1) суб'єкти, які вирішують справу (суб'єкти юрисдикції); 2) суб'єкти, стосовно яких вирішується справа (зацікавлені суб'єкти); 3) допоміжні учасники провадження (незацікавлені суб'єкти) [2, с. 7].

Відповідно до положень Законів України «Про Антимонопольний комітет України», «Про захист економічної конкуренції» та «Про захист від недобросовісної конкуренції» учасниками провадження у справах про поширення інформації, що вводить в оману є:

- лідируючі суб'єкти, якими є органи АМК України, що уповноважені розглядати заяви і справи про порушення законодавства про захист від недобросовісної конкуренції.

- суб'єкти, зацікавлені у результатах провадження, якими є особи, що беруть участь у справі. Відповідно до статті 39 Закону України «Про захист економічної конкуренції» особами, які беруть участь у справі, визнаються: сторони, треті особи, їх представники.

- суб'єкти, які сприяють здійсненню провадження у справах про поширення інформації, що вводить в оману. До них належать експерти (стаття 43 Закону України «Про захист економічної конкуренції»), спеціалісти та перекладачі (їх процесуальний статус не врегульований положеннями законодавства про захист економічної конкуренції) [3, 4, 5].

Відповідно до положень Закону України «Про Антимонопольний комітет України» органами АМК України є: АМК України, Постійно діючі адміністративні колегії, тимчасові адміністративні колегії, державні уповноважені та адміністративні колегії територіальних відділень АМК України.

Лідируючі суб'єкти характеризуються особливим процесуальним статусом, оскільки вони здійснюють властиві їм процесуальні функції виключно в межах своєї компетенції. На відміну від інших учасників провадження у справах про поширення інформації, що вводить в оману, лідируючі суб'єкти наділені не стільки процесуальними правами та повинні виконувати процесуальні обов'язки, скільки наділені спеціальними процесуальними повноваженнями, які є своєрідним поєднанням прав та обов'язків. Іншими словами це означає, що право органу АМК України діяти певним чином у ході розгляду справи є одночасно і його обов'язком, який визначений повноваженнями такого органу.

Узагальнено можна сказати, що особливістю процесуального статусу органу АМК України, який розглядає справу про поширення інформації, що вводить в оману, є те, що його процесуальним повноваженням відповідають процесуальні права та обов'язки інших учасників провадження, а саме осіб, які беруть участь і справі та осіб, які сприяють здійсненню провадження. Таким чином, процесуальний статус органів АМК України, які виконують лідируючі функції у провадженнях у справах про поширення інформації, що вводить в оману, проявляється у сукупності процесуальних повноважень, якими наділені такі органи.

Статус АМК України та компетенція його органів визначена Законом України «Про Антимонопольний комітет України». Відповідно до статті 1 цього Закону АМК України є державним органом із спеціальним статусом, метою діяльності якого є забезпечення державного захисту конкуренції у підприємницькій діяльності та у сфері державних закупівель.

Статтею 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» визначені повноваження АМК України. До повноважень, які формують процесуальний статус АМК України, належать повноваження у сфері здійснення контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції. Зокрема, такими повноваженнями АМК України є: розгляд заяви і справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції та проведення розслідування за цими заявами і справами; прийняття передбачених законодавством про захист економічної конкуренції розпоряджень та рішень за заявами і справами, перевірка та перегляд рішення у справах; перевірка суб'єктів господарювання, об'єднання, органи влади, органи місцевого самоврядування, органи адміністративно-господарського управління та контролю щодо дотримання ними вимог законодавства про захист економічної конкуренції та під час проведення розслідувань за заявами і справами; при розгляді заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, проведенні перевірки та в інших передбачених законом випадках вимагати від суб'єктів господарювання, об'єднань, органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю, їх посадових осіб і працівників, інших фізичних та юридичних осіб інформацію, в тому числі з обмеженим доступом; призначення експертизи та експерта з числа осіб, які володіють необхідними знаннями для надання експертного висновку у випадках та порядку, передбачених законом та інші повноваження.

Частиною другою статті 23 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» встановлено обов'язок АМК України та його територіальних відділень, відповідно до якого порядок розгляду ними справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції повинен

забезпечувати дотримання прав і законних інтересів фізичних та юридичних осіб і держави.

Таким чином, дотримання органами АМК України у ході провадження у справах про поширення інформації, що вводить в оману, прав і законних інтересів фізичних та юридичних осіб і держави є законодавчо закріпленою процесуальною гарантією забезпечення прав та інтересів інших учасників провадження, а саме осіб, які беруть участь у справі та осіб, які сприяють здійсненню провадження та виконують допоміжну роль.

Повноваження Постійно діючої адміністративної колегії, тимчасової адміністративної колегії, державних уповноважених та адміністративної колегії територіального відділення АМК України, які формують їхній процесуальний статус, також закріплені у відповідних статтях Закону України «Про Антимонопольний комітет України». При цьому порядок діяльності зазначених адміністративних колегії як колегіальних органів визначається, зокрема, регламентами цих органів, що затверджуються АМК України.

Деякі повноваження адміністративної колегії територіального відділення АМК України деталізовано у Положенні про територіальне відділення АМК України, затверджене розпорядженням АМК України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстроване в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482 (із змінами і доповненнями) [6].

Аналіз положень статей 14 та 16 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» показує, що процесуальний статус адміністративних колегій АМК України, адміністративних колегії територіальних відділень АМК України та державних уповноважених АМК України як лідируючих суб'єктів провадження у справах про поширення інформації, що вводить в оману полягає у закріпленні за ними в цілому однакових повноважень. Водночас, процесуальний статус державного уповноваженого АМК України має свою специфіку, що зумовлена провідною роллю, яку виконує державний уповноважений на стадії розгляду заяви про порушення законодавства та прийняття розпорядження про початок розгляду справи, а також у ході розслідування у справі.

Отже, процесуальний статус органів АМК України у провадженнях у справах про поширення інформації, що вводить в оману, визначається сукупністю повноважень, якими наділені органи АМК України щодо розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист від недобросовісної конкуренції, проведення за ними розслідування, прийняття відповідних розпоряджень та рішень, здійснення врегульованих процесуальними нормами заходів для з'ясування дійсних обставин справи, зокрема, проведення перевірок, отримання необхідної для правильного вирішення справи інформації, призначення експертизи, а також здійснення відповідних процесуальних дій для забезпечення виконання прийнятих розпоряджень та рішень (зокрема, звернення до суду із позовами, заявами, скаргами).

Список використаних джерел:

1. Горшенев В.М. Теория юридического процесса./В.М.Горшенев, В.Г.Крупин, Ю.И.Мельников и др. Под общ. Ред. В.М. Горшенева. – Харьков, Изд-кое объединение «Вища школа», 1985. – 191 с.

2. Мартиненко Б.Д. Гарантії суб'єктів провадження у справах про адміністративні проступки : авторефер. дис.на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.07. «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право»/Б.Д.Мартиненко. – Л., Львівський державний університет внутрішніх справ, 2007. – 16 с.

3. Про Антимонопольний комітет України: Закон України від 26.11.1993 № 3660-ХІІ //Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1993, N 50, ст. 472[Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3659-12>

4. Про захист економічної конкуренції: Закон України від 11 січня 2001 року № 2210-ІІІ //Відомості Верховної Ради (ВВР), 2001, № 12, ст.64 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2210-14>

5. Про захист від недобросовісної конкуренції: Закон України від 7 червня 1996 року № 237/96-ВР// Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, N 36, ст. 165[Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/236/96-%D0%B2%D1%80>

6. Розпорядженням АМК України від 23.02.2001 № 32-р «Про Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482 (із змінами і доповненнями). [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0291-01>

Журавльов Д.В.

*кандидат юридичних наук, доцент,
заступник директора,*

*Департаменту нотаріату, фінансового моніторингу
юридичних послуг та адвокатських об'єднань
Міністерства юстиції України*

ЦЕНТРАЛЬНІ ОРГАНИ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ В АСПЕКТІ ПРИНЦИПІВ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Процес євроінтеграції є досить тривалим та громіздким, а тому потребує значних економічних затрат. Процес адаптації законодавства України до законодавства ЄС полягає у зближенні із сучасною європейською системою права, що забезпечить розвиток політичної, підприємницької, соціальної, культурної активності громадян нашої держави, її економічний розвиток в рамках ЄС і сприятиме поступовому зростанню добробуту громадян, приведенню його до рівня, що склався в державах – членах ЄС. Такий процес потребує не тільки детального правового регулювання та чіткого нормативно-правового забезпечення, а й відповідної основи для прийняття та введення в дію цих правових норм. Таким чином, потрібно прискіпливо вивчити принципи діяльності Європейського Союзу та сформувані основні правові засади євроінтеграційної діяльності як України в цілому, так і центральних органів виконавчої влади зокрема.

Здійснюючи характеристику діяльності центральних органів виконавчої влади в аспекті євроінтеграції, потрібно коротко зупинитися на розгляді принципів міжнародного права. Основні принципи міжнародного права – це керівні правила поведінки його суб'єктів, що виникають як результат суспільної практики; юридично закріплені засади міжнародного права. Вони являють собою найбільш загальне вираження і практику поведінки, яка встановилася, і взаємодії суб'єктів на міжнародній арені в рамках міжнародних відносин. Характерною особливістю основних принципів міжнародного права є їх універсальність. Це означає, що вони стосуються всіх суб'єктів міжнародного права і є критерієм законності всієї системи міжнародно-правових норм. Дія принципів розповсюджується навіть на ті сфери відносин суб'єктів, що з якихось причин не врегульовані конкретними нормами. Жоден суб'єкт міжнародного права не може розраховувати на будь-